

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE CONCEPT OF POLITICAL IMAGE AND ITS PLACE IN MODERN INTERNATIONAL RELATIONS

Sirojiddin Yuldoshevich Azimov

Independentt researcher

Uzbek State University of World Languages

Faculty of International Journalism, Department of Political Science

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: political image, international relations, soft power, political communication, state branding, diplomacy.

Received: 28.04.26

Accepted: 29.04.26

Published: 30.04.26

Abstract: This article examines the theoretical foundations of the concept of political image and its role in the system of political sciences. The formation of political image is analyzed in connection with mass communication, political marketing, cultural diplomacy, and the strategy of soft power. The study also considers the interpretation of the political image phenomenon within the frameworks of realism, liberal institutionalism, and constructivism. The research argues that political image represents a significant strategic resource that enhances a state's international reputation and influence. The article also analyzes the formation of Uzbekistan's international image in the context of modern political and economic reforms.

SIYOSIY IMIDJ TUSHUNCHASINING NAZARIY ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY XALQARO MUNOSABATLARDAGI O'RNI

Sirojiddin Yuldoshevich Azimov

Mustaqil izlanuvchisi

O'zbekiston davlat Jahon tillar univristeti

Xalqaro jurnalistika fakulteti siyosiy fanlar kafedrası

Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: siyosiy imidj, xalqaro munosabatlar, yumshoq kuch, siyosiy

Annotatsiya: Mazkur maqolada siyosiy imidj tushunchasining nazariy asoslari va uning siyosiy fanlar tizimidagi o'rni tahlil

kommunikatsiya, davlat brendi, diplomatiya, geosiyosat.

qilinadi. Siyosiy imidjning shakllanish jarayonlari ommaviy kommunikatsiya vositalari, siyosiy marketing, madaniy diplomatiya hamda “yumshoq kuch” strategiyasi bilan uzviy bog‘liq holda o‘rganiladi. Shuningdek, imidj fenomenining realizm, liberal institutsionalizm va konstruktivizm nazariyalari doirasidagi talqinlari ko‘rib chiqiladi. Tadqiqot natijasida siyosiy imidj davlatning xalqaro maydondagi obro‘-e‘tiborini oshiruvchi muhim strategik resurs ekanligi asoslab beriladi. Maqolada, shuningdek, O‘zbekiston Respublikasining xalqaro imidjini shakllantirish jarayonlari zamonaviy islohotlar kontekstida tahlil qilinadi.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КОНЦЕПЦИИ ПОЛИТИЧЕСКОГО ОБРАЗА И ЕГО МЕСТО В СОВРЕМЕННЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЯХ

Сироджиддин Юлдошевич Азимов

Независимый исследователь

Узбекский государственный университет мировых языков

Факультет международной журналистики, кафедра политологии

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: политический имидж, международные отношения, мягкая сила, политическая коммуникация, государственный бренд, дипломатия.

Аннотация: В статье анализируются теоретические основы понятия политического имиджа и его место в системе политических наук. Рассматриваются процессы формирования политического имиджа в контексте средств массовой коммуникации, политического маркетинга, культурной дипломатии и стратегии «мягкой силы». Особое внимание уделяется интерпретации данного феномена в рамках реализма, либерального институционализма и конструктивизма. В результате исследования обосновывается, что политический имидж выступает важным стратегическим ресурсом укрепления международного авторитета государства. В качестве практического примера анализируются современные процессы формирования международного имиджа Республики Узбекистан.

Kirish. Zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimi davlatlar o'rtasidagi ko'p qirrali raqobat bilan tavsiflanadi. Avvalgi davrlarda davlatlarning xalqaro ta'siri asosan harbiy qudrat yoki iqtisodiy salohiyat orqali baholangan bo'lsa, bugungi globallashuv sharoitida bu omillarga qo'shimcha ravishda axborot siyosati, kommunikatsiya strategiyasi hamda jamoatchilik fikri ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, davlatning xalqaro maydondagi qiyofasi yoki siyosiy imidji xalqaro hamkorlikni rivojlantirish, investitsiyalarni jalb qilish hamda diplomatik aloqalarni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi.

Axborot texnologiyalarining rivojlanishi, global media tizimining kengayishi hamda ijtimoiy tarmoqlarning ommalashuvi natijasida siyosiy imidj masalasi siyosiy fanlarning muhim tadqiqot yo'nalishiga aylandi. Davlatlarning xalqaro maydondagi muvaffaqiyati ko'p jihatdan ularning jamoatchilik ongida qanday tasavvur uyg'otishiga bog'liq bo'lib bormoqda.

Siyosiy imidj tushunchasi XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab ilmiy muomalaga faol kirib keldi. Bu davrda siyosiy kommunikatsiya, siyosiy marketing hamda jamoatchilik bilan aloqalar tizimining rivojlanishi natijasida davlatlar va siyosiy yetakchilarning imidjini shakllantirish alohida strategik yo'nalishga aylandi.

Bugungi kunda siyosiy imidj nafaqat kommunikatsiya vositasi, balki davlatning xalqaro maydondagi obro'-e'tiborini belgilovchi muhim strategik resurs sifatida qaralmoqda. Shu sababli mazkur maqolada siyosiy imidj tushunchasining nazariy asoslari hamda uning zamonaviy xalqaro munosabatlardagi o'rni tahlil qilinadi.

Siyosiy imidj tushunchasining nazariy talqini

Siyosiy fanlarda "imidj" tushunchasi keng ma'noga ega bo'lib, u muayyan siyosiy subyekt – davlat, siyosiy lider yoki siyosiy institut haqida jamoatchilik ongida shakllangan tasavvurlar majmuini anglatadi. Bu tasavvurlar ko'pincha real siyosiy voqelik bilan bir qatorda ommaviy axborot vositalari, madaniy stereotiplar hamda siyosiy kommunikatsiya jarayonlari orqali shakllanadi.

Amerikalik olim Kenneth Boulding davlat imidjini insonlarning ongida shakllanadigan tasavvurlar tizimi sifatida talqin qiladi. Uning fikricha, davlat haqidagi qarorlar ko'pincha real faktlar asosida emas, balki jamoatchilik ongida mavjud bo'lgan obrazlar va stereotiplar asosida qabul qilinadi.

Shuningdek, marketing nazariyasi vakili Philip Kotler davlat imidjini jamiyatning muayyan mamlakat haqidagi umumiy tasavvurlari va baholari majmui sifatida izohlaydi. Bu yondashuv imidjning kommunikatsiya jarayonlari orqali shakllanishini ta'kidlaydi.

Siyosiy imidjning shakllanishida ommaviy axborot vositalari, siyosiy marketing, madaniy diplomatiya hamda davlatning tashqi siyosat strategiyasi muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, global axborot makonida davlatlar o'z imidjini shakllantirish uchun turli kommunikatsiya vositalaridan foydalanmoqda.

Siyosiy imidj nazariyalarining xalqaro munosabatlardagi talqini

Xalqaro munosabatlar nazariyalarida siyosiy imidj fenomeni turli yondashuvlar asosida talqin qilinadi.

Realistik yondashuv

Realizm nazariyasiga ko'ra, xalqaro siyosat davlatlar o'rtasidagi qudrat kurashi bilan belgilanadi. Ushbu yondashuvda siyosiy imidj davlatning harbiy va iqtisodiy salohiyatining tashqi ifodasi sifatida ko'riladi. Realistlar nazarida davlatning xalqaro imidji uning geosiyosiy qudrati bilan chambarchas bog'liq.

Liberal institutsionalizm

Liberal institutsionalizm nazariyasi davlatlar o'rtasidagi hamkorlikni muhim omil sifatida ko'radi. Bu yondashuvda siyosiy imidj xalqaro tashkilotlar, diplomatik hamkorlik va iqtisodiy integratsiya jarayonlari orqali shakllanadigan strategik resurs sifatida talqin qilinadi.

Konstruktivistik yondashuv

Konstruktivizm nazariyasiga ko'ra, xalqaro siyosat ijtimoiy konstruktlar, identitetlar va qadriyatlar asosida shakllanadi. Bu nazariya vakillaridan biri Alexander Wendt siyosiy imidj davlatlarning identiteti va tarixiy tajribasi bilan bog'liq ijtimoiy konstruktsiya ekanligini ta'kidlaydi.

Mazkur yondashuvlar siyosiy imidj fenomenining murakkab va ko'p qirrali ekanligini ko'rsatadi.

Siyosiy imidj va "yumshoq kuch" strategiyasi

Globalashuv sharoitida siyosiy imidj davlatlarning xalqaro ta'sirini kengaytirishda muhim vositaga aylandi. Bu jarayon ayniqsa "yumshoq kuch" konsepsiyasi bilan bog'liq.

"Yumshoq kuch" nazariyasi amerikalik siyosatshunos Joseph Nye tomonidan ishlab chiqilgan. Unga ko'ra, davlatlar o'z ta'sirini nafaqat harbiy yoki iqtisodiy bosim orqali, balki madaniyat, qadriyatlar va siyosiy ideal orqali ham amalga oshirishi mumkin.

Siyosiy imidj aynan shu jarayonda muhim rol o'ynaydi. Davlatning ijobiy qiyofasi:

- investitsiyalarni jalb qiladi
- turizmni rivojlantiradi
- xalqaro hamkorlikni kengaytiradi

Shu sababli ko'plab davlatlar o'z milliy brendini shakllantirishga alohida e'tibor qaratmoqda.

Xalqaro sahnada davlatlar o'z imidjini kuchaytirish orqali geosiyosiy raqobatbardoshligini oshiradi. Bu jarayon:

- Diplomatik aloqalarni mustahkamlash;
- Hududiy va mintaqaviy loyihalarda liderlik qilish;
- Global tashkilotlarda mavqeini oshirish imkonini beradi.

O'zbekiston misolida siyosiy imidj siyosati

Davlatning xalqaro maydondagi obro'si faqat siyosiy va iqtisodiy instrumentlar bilan belgilanmaydi. Madaniy diplomatiya orqali davlatlar o'z milliy merosi, san'ati, adabiyoti va ta'lim tizimini xalqaro hamjamiyatga targ'ib qiladi.

- Xalqaro san'at festivallari va ko'rgazmalar orqali milliy madaniyatni targ'ib qilish;
- Turizm va madaniy meros obyektlarini xalqaro auditoriyaga tanitish;
- Ta'lim sohasida xorijiy universitetlar bilan hamkorlik va talabalar almashinuvi

So'nggi yillarda O'zbekistonning xalqaro maydondagi siyosiy imidji sezilarli darajada yangilanmoqda. "Yangi O'zbekiston" konsepsiyasi doirasida amalga oshirilayotgan siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar mamlakatning global hamjamiyatdagi nufuzini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Xususan, mintaqaviy hamkorlik siyosati, ekologik diplomatiya va iqtisodiy ochiqlik tashabbuslari O'zbekistonning xalqaro maydondagi qiyofasini ijobiy tomonga o'zgartirmoqda.

Markaziy Osiyo davlatlari o'rtasidagi siyosiy dialogning faollashuvi, xalqaro investitsiya forumlari hamda madaniy diplomatiya tashabbuslari mamlakat imidjini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

– bular davlatning ijobiy imidjini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Shuningdek, raqamli diplomatiya vositalarining keng qo'llanilishi ham davlat imidjining shakllanishida muhim rol o'ynamoqda.

Xulosa. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, siyosiy imidj zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida muhim strategik resurs sifatida namoyon bo'lmoqda. U davlatning xalqaro maydondagi qabul qilinishini belgilovchi muhim omil bo'lib, diplomatik muvaffaqiyatlar, investitsiya oqimi va global hamkorlik imkoniyatlarini kengaytiradi.

Siyosiy imidj nafaqat tashqi kommunikatsiya mahsuli, balki davlatning ichki siyosiy barqarorligi, iqtisodiy rivojlanishi va madaniy qadriyatlar bilan uzviy bog'liq murakkab ijtimoiy-siyosiy konstruksiyadir.

Shu sababli zamonaviy davlatlar o'z siyosiy imidjini shakllantirishda kompleks strategiyadan foydalanishi zarur. Bu jarayon siyosiy islohotlar, diplomatik faoliyat, madaniy aloqalar hamda global kommunikatsiya tizimining uyg'unligini talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Joseph Nye. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs, 2004.
2. Philip Kotler. *Marketing Places: Attracting Investment, Industry, and Tourism to Cities, States and Nations*. New York: Free Press, 1993.
3. Kenneth Boulding. *The Image: Knowledge in Life and Society*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1956.
4. Alexander Wendt. *Social Theory of International Politics*. Cambridge University Press, 1999.
5. Simon Anholt. *Competitive Identity: The New Brand Management for Nations, Cities and Regions*. London: Palgrave Macmillan, 2007.
6. Joseph Nye. *The Future of Power*. New York: Public Affairs, 2011.
7. Joseph Nye. *Soft Power and Public Diplomacy in the 21st Century*. – *Foreign Affairs Journal*.
8. Huntington S. *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. New York, 1996.
9. Castells M. *The Power of Communication*. Oxford University Press, 2009.
10. Keohane R., Nye J. *Power and Interdependence*. Boston, 1977.
11. Melissen J. *The New Public Diplomacy*. London, 2005.
12. Cull N. *Public Diplomacy*. Los Angeles, 2009.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqlari va rasmiy hujjatlari.
14. O'zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi rasmiy materiallari.
15. Markaziy Osiyo mintaqasida hamkorlik masalalari bo'yicha ilmiy maqolalar.
16. Zamonaviy xalqaro munosabatlar nazariyasi bo'yicha ilmiy tadqiqotlar.
17. Siyosiy kommunikatsiya va davlat brendi bo'yicha zamonaviy ilmiy maqolalar.